

prima instanță: Judecătoria Comrat
Judecător: Grigori Colev
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat
Judecători: Afanasi Curdov
Serghei Gubenco
Ștefan Starciuc

ÎNCHEIERE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Ala Cobăneanu

Judecătorii: Ion Druță, Nicolae Craiu

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Ministerul Justiției și a recursului declarat de Procuratura Generală,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ianioglo Nicolai împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ianioglo Nicolai, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărîrii Judecătoria Comrat din 21 aprilie 2015

c o n s t a t ă :

La data de 02 februarie 2015, Ianioglo Nicolai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordonanța OUP Comrat din 21 septembrie 2009, a fost dispusă intentarea procedurii penale în privința lui Ianioglo Nicolai conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod

penal, păstrarea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare. Ca motiv a fost invocat faptul depistării unui pachet cu masa de 4,5 grame de marijuana în timpul examinării autovehiculului de model UAZ, cu numărul de înmatriculare CMO 759.

Prin ordonanța OUP CRP Comrat din data de 28 septembrie 2009, Ianioglo Nicolai a fost recunoscut în calitate de bănuț, iar la data de 02 octombrie 2009, de către procurorul procuraturii Comrat a fost înaintată acuzare în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea măsurii preventive de nepărăsire a localității.

Prin sentința Judecătorei Comrat din 31 decembrie 2009, Ianioglo Nicolai a fost achitat din motivul lipsei elementelor infracțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 03 mai 2010, sentința a fost casată cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Ianioglo Nicolai a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, fiind stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2011, recursul lui Ianioglo Nicolai a fost admis, casată decizia Curții de Apel Comrat din 03 mai 2010 și dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel, Curtea de Apel Cahul.

Conform deciziei Curții de Apel Cahul din 20 iunie 2012, apelul procurorului a fost respins ca nefondat cu menținerea sentinței Judecătorei Comrat din 31 decembrie 2009, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 februarie 2013, recursul procurorului a fost respins ca fiind inadmisibil. Astfel, sentința de achitare a Judecătorei Comrat din 31 decembrie 2009 a intrat în vigoare.

Consideră reclamantul că, în legătură cu atragerea sa la răspundere penală, a apărut dreptul la repararea prejudiciului, reieșind din prevederile art. 6 lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Fiind atras la răspundere penală a fost nevoit de a încheia contract de asistență juridică cu avocatul Izvecov, căruia i-a achitat suma de 1000 lei, iar pentru deplasarea la 6 ședințe de judecată în instanța de apel și două ședințe de judecată la Curtea Supremă de Justiție, a suportat cheltuieli de deplasare în mărime totală de 533,6 lei.

În urma atragerii sale la răspundere penală au fost aplicate interdicții la perfectarea actelor de identitate, motiv din care o perioadă de aproximativ 4 ani s-a aflat în imposibilitate de a pleca în Federația Rusă, unde locuiește soția și fiica sa.

Mai invocă reclamantul că, activând în funcția de șofer la Instituția Medico-sanitară Publică, Centrul Medicilor de Familie Comrat, la inițiativa administrației instituției a fost nevoit de a demisiona, în caz contrar urma a fi concediat din motivul atragerii sale la răspundere penală. Ca urmare, prin ordinul nr. 96 din 12 octombrie 2009 a fost eliberat din funcție, iar de o altă sursă de venit decât salariul de care beneficia, nu dispunea.

În urma tuturor acțiunilor întreprinse de organele de urmărire penală pe perioada atragerii sale la răspunderea penală, i-a fost discreditată reputația atât la serviciu pînă în momentul demisiei cît și în societate, fiindu-i provocate prejudicii morale.

Solicită reclamantul, admiterea acțiunii, încasarea în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală pe care îl estimează la suma de 100 000 lei, a prejudiciului material în mărime de 1533,60 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Comrat din 21 aprilie 2015 acțiunea a fost admisă parțial. A fost dispusă încasarea de la bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Ianioglo Nicolai prejudiciul material în sumă de 1533,60 lei, prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei și cheltuielile de judecată 5000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 03 martie 2016, au fost respinse cererile de apel declarate de Ianioglo Nicolai, Ministerul Justiției și Procuratura Generală, cu menținerea hotărîrii Judecătorei Comrat din 21 aprilie 2015.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 24 martie 2016 Procuratura Generală a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei de apel și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, intimatul Ianioglo Nicolai nu a prezentat careva dovezi concludente despre influența negativă a urmăririi penale în privința sa, a stării fizice sau psihice, prin care i-au fost cauzat daune morale. La examinarea cauzei în instanța de apel intimatul nu a dovedit faptul ilegalității acțiunilor organului de urmărire penală. Totodată, informația cu privire la efectuarea cercetărilor și rezultatele examinării cauzei penale de către instanțele de judecată nu a fost publicată în mass-media și învinuirea intimatului nu a avut vreo rezonanță socială. La fel socoate că instanța de apel la emiterea deciziei în partea încasării prejudiciului moral nu a ținut cont de faptul că în perioada urmăririi penale, precum și pînă la finisarea procesului în instanța de judecată Ianioglo Nicolai nu a fost reținut sau arestat.

La data de 13 mai 2016, Ministerul Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Comrat din 03 martie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel eronat a interpretat dreptul material care reglementează modul de determinare a prejudiciului material și moral, apreciind arbitrar argumentele participanților la proces. La fel a invocat și nerespectarea de către instanța de apel a prevederilor art. 24 alin. (4) Cod de procedură civilă, deoarece i-a fost prezentată decizia instanței de apel într-o altă limbă decât cea moldovenească.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție, examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală sînt inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) Cod de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum reiese din materialele cauzei copia deciziei instanței de apel din 03 martie 2016, a fost expediată participanților la proces la data de 14 martie 2016, fiind recepționată de recurenții Ministerul Justiției și Procuratura Generală la data de 17 martie 2016, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (vol. I, f.d. 258-259).

Astfel, instanța de recurs constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat în termen cererile de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 03 martie 2016.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurenții nu au invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, Colegiul atestă, că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Astfel, nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și

de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, argumentul invocat în recurs de către Ministerului Justiției precum că decizia instanței de apel i-a fost prezentată într-o altă limbă decât cea moldovenească, acesta nu poate fi reținut.

Or, în temeiul art. 24 alin. (3) Cod de procedură civilă, la examinarea cauzei în primă instanță, cât și în instanța de apel, pe cauza dată au fost emise încheieri protocolare prin care a fost dispusă desfășurarea procesului în limba rusă (vol. I, f.d. 125 și 242 verso). Astfel, în conformitate cu art. 24 alin. (4) Cod de procedură civilă, hotărârea Judecătoriai Comrat din 21 aprilie 2015 și decizia Curții de Apel Comrat din 03 martie 2016 au fost emise și în limba de stat (vol. I, f.d. 156-16 și 262-270).

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 03 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ianioglo Nicolai împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuraturii și instanțelor judecătorești.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Nicolae Craiu